Zemřel významný český filozof Erazim Kohák

S velkým zármutkem jsme se dozvěděli, že v sobotu 8. února zemřel prof. Erazim Kohák (1933-2020). Patřil k nejvýraznějším postavám české filozofie 20. a 21. století. Zaměřoval se na fenomenologicky orientovanou filozofii (E. Husserl, J. Patočka). Jako přednášející, badatel i překladatel byl velmi výraznou postavou polistopadové Filozofické fakulty UK a Akademie věd ČR.

Součástí jeho angažovaného filozofování byla nicméně celá řada veřejných aktivit, což odpovídalo jeho odmítavému postoji vůči čistě akademicky pěstované filozofii. Byl výraznou postavou ekologického hnutí, přesvědčeným sociálním demokratem, kritikem spotřební společnosti, častým kritikem zahraniční politiky USA, v posledních letech se svými veřejnými vystoupeními pokoušel změnit anti-imigrační postoje české oficiální politiky i velké části české veřejnosti.

Erazim Kohák emigroval s rodiči ve věku 14 let krátce po únorovém převratu do USA. Na univerzitě v Yale studoval filozofii, teologii a religionistiku, v roce 1958 zde získal doktorát z filozofie. Souběžně s akademickou dráhou působil kratší dobu i jako evangelický farář. V roce 1970 se habilitoval na Boston University, a v roce 1977 se zde stal profesorem. Po celou dobu svého působení v USA věnoval značnou část své energie intelektuálnímu a politickému dění ve své vlasti: překládal spisy Jana Patočky do angličtiny a napsal spolu s Hedou Margoliovou-Kovályovou významnou knihu o osmašedesátém roce *Na vlastní kůži* (68 Publishers, Toronto 1973). Centrum jeho vlastní tvorby ovšem tvořily úvahy o morálním smyslu přírody, které v nejúplnější podobě předložil v knize The Embers and the Stars (University of Chicago Press, 1984; v české, pozměněné podobě Oheň a hvězdy, 2016).

Ihned po revoluci v roce 1989 začal Erazim Kohák plánovat návrat do vlasti. V letech 1991-1994 vyučoval střídavě v Bostonu a na FF UK v Praze, v lednu 1995 ukončil pracovní poměr na Boston University a vrátil se trvale do České republiky, nadále pokračoval v nezištné výuce na FF UK, v roce 2000 se stal emeritním profesorem UK a své hlavní působiště postupně přesunul na Akademii věd ČR, kde se stal členem Centra globálních studií. Ve výuce na Ústavu filosofie a religionistiky FF UK pokračoval do akademického roku 2007/2008. I poté zde byl nadále velmi aktivní v „Matici filozofické“, spolku, který zde založil a který pomáhal formovat výuku filozofie zaměřenou na českou filozofickou tradici. Erazim Kohák napsal řadu knih z oblasti ekologické etiky (např. Zelená svatozář, 2012), morální filozofie (Člověk, dobro a zlo, 1994, 2000) i filozofické reflexe českých dějin (např. Domov a dálava, 2009).

V Erazimu Kohákovi ztrácí česká společnost jednu z nejvíce inspirujících postav posledních desetiletí. Dokázal vnášet do veřejné diskuse témata, která v ní chyběla: respekt k přírodě inspirovaný vírou ve svět jako Boží stvoření, respekt k lidskému jedinci, který se podle něj vytrácel z každodenního samohybu konzumní společnosti, aktivní reflexi o minulosti vlastní země, bez níž nemůžeme vědět, kým sami jsme, a v neposlední řadě nenapodobitelný kohákovský úsměv a nadějnou perspektivu.

Rozloučení s prof. Kohákem se koná v neděli 16. ledna ve 14h 30 u sv. Klimenta.

doc. Jakub Čapek, Ústav filosofie a religionistiky FF UK

Profil Erazima Koháka na webu Ústavu filosofie a religionistiky
Heslo „Erazim Kohák“ ve Slovníku českých filosofů
Erazim Kohák: tak trochu kantor a tak trochu chalupník (doc. Václav Němec, Respekt 11. 2. 2020)

Rozhovor s Erazimem Kohákem
Parte